

**КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО
МОРЕ /КСЧМ/**

**CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU
MAREA NEAGRA**

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediu si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

Изх.№ 032/25.07.2023

На вниманието на:

Генерална дирекция Морско дело и рибарство (DG MARE) на ЕК

Министъра на земеделието, Р България

Министъра на околната среда и водите, Р България

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури, Бургас, Р България

Министъра на земеделието и развитието на селските райони, Румъния

Министъра на околната среда, водите и горите, Румъния

Национална агенция по рибарство и аквакултури, Румъния

Уважаеми дами и господа,

След проведените консултации в рамките на работна група на Консултативния съвет за Черно море, беше формулирана следната препоръка, свързана с въздействието на пандемията и войната върху риболова и морската аквакултура в Черно море.

Отново заявяваме готовността си за по-нататъшни консултации или участие в прилагането на посочените по-долу препоръки.

С уважение,

Даниел Бухай
Председател на КСЧМ¹

¹ КСЧМ, Консултативният съвет за Черно море е юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза, създадено на 20.07.2015 г. в съответствие с разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска

Препоръка относно развитието на рибарството и морската аквакултура в пандемични и военни години

Обща информация

През 2020-2023 г. риболовът и аквакултурите в Черно море се изправиха пред някои предизвикателства, които доведоха до прекъсване на веригата на стойността и намаляване както на количествата, така и на генерираните приходи. Това засегна всички рибари, дребномащабни и едромащабни, и въпреки че тази ситуация е споделена за всички морски басейни, Черно море има някои особености поради близостта на войната и спецификата на основния вид за риболов (Rapana).

По време на пандемията от COVID-19 рибарите, поради по-малкото риболовни излети и наложените от държавата ограничения върху движението на хора и стоки, загубиха голяма част от пазарите за своите продукти и редовните доставки на фуражи за аквакултурите. Освен това бяха нарушени и доставките на материалите и опаковките за преработвателния сектор.

Последва рязко покачване на цените на горивата и електроенергията и компаниите трябваше да увеличат заплатите на работниците си. Това се припокри с избухването на руската агресия в Украйна, което за черноморските страни добави още ограничения в дните на море. Страхът на румънските рибари да излязат в морето също беше фактор, който намали още повече същинския риболовен ден. Само румънската армия обяви, че от началото на войната са открити 52 мини, някои от които идентифицирани от риболовни кораби. Това доказва резервираността на рибарите да ходят на излет през нощта. Освен това, когато риболовните кораби идентифицират мина, цялата процедура по ангажиране на съответните органи отнема много време и се губи поне един риболовен ден като приходи, но не и като разходи.

Имайки предвид големия брой мини в Черно море и факта, че конфликтът далеч не е приключил, тези случаи ще продължат и през следващите години.

Само в Румъния уловът от риболов е намалял от 2019 г. (7149 тона) до по-малко от половината през 2022 г. (3175,62 тона). Всичко се дължи на наложените ограничения за излизане на море, поскъпването на горивата, намаляването на експортното търсене и намаляването на продуктивните дни на море по време на войната. Подобно намаление

цел, Делегиран регламент (ЕС) 2017/1575 на Комисията от 23 юни 2017 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2015/242 за определяне на подробни правила относно функционирането на консултативните съвети в рамките на общата политика в областта на рибарството.

има и в България, където уловът намалява наполовина от 10269 тона през 2019 г. до 5465 тона през 2022 г.

Финансовата помощ беше отпусната на ниво ЕК² както по време на пандемията, така и за подпомагане на риболовната бизнес общност да се справи с въздействието на повишаването на цените на горивата и въздействието на войната. Бяха изготвени няколко програми от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и държавите-членки³ имат автономността да ги адаптират към спецификите на страната.

За съжаление това доведе до повишена бюрокрация, забавяне на плащанията, неясни ситуации и неравнопоставени условия за румънските и българските партньори. Освен това на Консултативния съвет беше обърнато внимание, че в случая с Румъния бенефициерите са изложени на риск да върнат средствата поради грешка в процедурата, установена от румънската Сметна палата.

Препоръки

Консултативният съвет за Черно море издаде в миналото (№36/9.05.2023 г.) друга препоръка, специално посветена на облекчаване на процеса на подкрепа за финансова помощ за българските и румънските бенефициери и е длъжен да я повтори поради слабото усвояване и прилагане на нейните аспекти.

1. Към ЕК да наблюдава и подпомага намаляването на бюрокрацията и навременното разпределение на средствата, за да бъде тази подкрепа наистина полезна за фирмите;
2. Към ЕК да вземе предвид различната ситуация на Румъния и България, тъй като те са по-засегнати от войната поради географската си близост, което добавя повече предизвикателства в сравнение с другите държави-членки на ЕС;
3. Към държавите-членки да въведат опростена процедура за финансова помощ с цел намаляване на административната тежест, бързо отпускане на средствата и истинска подкрепа на бизнеса. Важно е да се осигури силна национална координация и съгласие с всички контролни агенции (Румънската сметна палата);
4. Към държавите-членки да подкрепят рибарите в процеса на идентифициране на мините и да вземат под внимание загубите, когато трябва да посветят действията си на отстраняване на мини (загубени риболовни дни, отменени излети и т.н.). Освен това е важно да се имат предвид увеличените разходи за един риболовен ден поради много морски зони, затворени за военни цели;

² Европейска Комисия

³ Държави-членки (в този случай Румъния и България)

5. Към държавите членки, като допълнителни мерки, които могат да подкрепят ускоряването на възстановяването на сектора, са да се определи пакет от данъчни облекчения (напр. намален ДДС за морски продукти), да се облекчат условията за наемане на хора, идващи от чужбина и от страната, да се позволи сезонно назначаване на работна ръка в тясна връзка със сезонността на сектора, да се даде специален стимул за фирмите, които изнасят продукция с добавена стойност;
6. Към държавите членки да подпомогнат подготовката на проектни предложения за рибарите и да облекчат условията за кандидатстване по Европейския фонд за морско дело и рибарство;
7. Към държавите-членки да повишат привлекателността на сектора чрез промяна на категорията на труда за по-ранно пенсиониране и чрез субсидиране на транспорта на работниците.